

ภีรกาญจน์ ไค่ขุนนา

อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ชายแดนใต้

กำลังถูกคุกคามด้วยการกัดเซาะชายฝั่ง

การเสียแพนดินที่แทบไม่มีทางต่อสู้

“หาดรัชดาภิเษกตั้งอยู่ที่บ้านสายหมอก ต.บางเขา ห่างจากตัว จ.ปัตตานี ประมาณ 15 กิโลเมตร เดินทางจากจังหวัดตามเส้นทาง สายปัตตานี-โคกโพธิ์ ถึงบ้านคลองขุด ห่างจากที่ว่าการ อ.หนองจิก ประมาณ 2 กิโลเมตร มีทางแยกเข้าถนนดินลูกรังระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ชายหาดร่มรื่นด้วยทิวสนสำหรับนั่งพักผ่อน แต่ไม่เหมาะ สำหรับการเล่นน้ำทะเล เพราะชายหาดเป็นลักษณะดินปนทรายและ น้ำทะเลไม่ใส”

นี่เป็นข้อความประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์การท่องเที่ยวหลายแห่งที่ บรรยายถึงความงดงามของชายหาดรัชดาภิเษก สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ แห่งหนึ่งของจังหวัดปัตตานี แต่หากสอบถามประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ต่างก็ให้คำตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “นั่นคือภาพอดีต” เพราะปัจจุบัน หาดรัชดาภิเษกกลายเป็นอนุสรณ์สถานของการ “ล่องพัดล่องถูก” เพื่อ แก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง จนแทบไม่เห็นร่องรอยความงดงามของ ชายหาดดังที่ประชาสัมพันธ์ไว้เมื่อเนิ่นนานมาแล้ว

“เนิ่น เสาบ้านของแบออยู่ในทะเลเนิ่น”

ชายหาดรัชดาภิเษก บ้านสายหมอก ต.บางเขา อ.หนองจิก จ.ปัตตานีในปัจจุบันถูกทับถมด้วยก้อนหินขนาดใหญ่เป็นแนวยาว ไม่มีชายหาดอันสวยงามตามที่โฆษณาไว้ในข้อมูลการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดปัตตานีอีกแล้ว โดยก้อนหินขนาดใหญ่เหล่านี้ทางราชการนำมาถมริมชายหาดเพื่อป้องกันกรกัดเซาะ

เสียงของชาวบ้านรายหนึ่งพูดภาษาไทยแบบไม่ชัด พลังก็ซึ่มมือไปในทะเล และเล่าว่าตอนเด็ก ๆ จำได้ว่าชุมชนริมชายฝั่ง ต.บางตาวา อ.หนองจิก จ.ปัตตานีเคยตั้งอยู่ไกลออกไปในทะเลนับกิโลเมตร แต่ก็ถอยร่นเข้ามาในแผ่นดินมากขึ้น ตลอดระยะเวลา 60 ปีที่ชาวบ้านรายนี้จดจำได้ โดยมีการอพยพครั้งใหญ่ ๆ 3-4 ครั้ง ซึ่งเกิดจากการกัดเซาะชายฝั่งจนต้องขยับบ้านขยับชุมชนเข้ามาในแผ่นดินจนปัจจุบัน

สภาพเช่นนี้เกิดขึ้นแทบทุกกิโลเมตรบริเวณชายฝั่งของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่กัดเซาะชายฝั่งทะเลในฤดูมรสุมบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ตั้งแต่ชุมพรถึงปัตตานี ระหว่างเดือนธันวาคม 2549-มกราคม 2550 ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระบุว่า พื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดปัตตานีมีความยาวประมาณ 135 กิโลเมตร อยู่ใน 6 อำเภอ ได้แก่ หนองจิก เมือง ยะหริ่ง ปะนาเระ สายบุรี และไม้แก่น มีตำบลที่ติดทะเลจำนวน 18 ตำบล

ลักษณะชายฝั่งของจังหวัดปัตตานี เป็นหาดทรายยาวทอดตัวในแนวตะวันออก-ตะวันตก ในช่วงแรก จากนั้นจะโค้งลงใต้ที่ อ.ปะนาเระไปจนถึงอำเภอไม้แก่นเขตติดต่อกับ จ.นราธิวาส ลักษณะทางธรณีสัณฐานสำคัญที่พบคือแนวสันดอนจะงอยของแหลมตาชี ซึ่งเป็นสันดอนจะงอยขนาดใหญ่ตามธรรมชาติ

► ชายหาดที่ อ.สายบุรี จ.ปัตตานีมักได้รับความเสียหายจากคลื่นและลมรุนแรงในช่วงฤดูมรสุมของภาคใต้ เป็นผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งมากเป็นพิเศษ สภาพเช่นนี้เกิดขึ้นโดยทั่วไปในจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

► ชายหาดด้านหน้าชุมชนบางตาวา อ.หนองจิก จ.ปัตตานีมีการแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมาหลายวิธี แต่สุดท้ายก็มาลงเอยด้วย “ตึกตาญี่ปุ่น” ที่นักวิชาการและชาวบ้านยืนยันว่าได้ผลดี เพราะแท่งคอนกรีตที่สร้างเลียนแบบรากโกงกางนี้สามารถดูดซับพลังงานคลื่นและลมป้องกัน การกัดเซาะได้ แถมยังรับเอาเม็ดไ่ว้ที่ชายหาดด้วย

ข้อมูลจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปัตตานีเปิดเผยว่า ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของจังหวัดปัตตานีจัดอยู่ในขั้นปานกลาง คือ มีการกัดเซาะชายฝั่งเฉลี่ย 1.0-5.0 เมตรต่อปี บางพื้นที่ที่มีการกัดเซาะชายฝั่งอยู่ในขั้นรุนแรง คือ มีการกัดเซาะชายฝั่งมากกว่า 5.0 เมตรต่อปี จัดว่าเป็นพื้นที่วิกฤติหรือพื้นที่ต้องแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน

พื้นที่ที่มีการกัดเซาะชายฝั่งอยู่ในขั้นรุนแรงมี 3 จุด ประกอบด้วย 1.บ้านตันหยงเปาว์ ต.ท่ากำชำ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี มีการกัดเซาะบริเวณพื้นที่ด้านตะวันตกของเขื่อนกันทรายและคลื่นปากคลองตันหยงเปาว์ในระดับรุนแรง

มีอัตราการกัดเซาะมากกว่า 10 เมตรต่อปี ปัจจุบันเขื่อนกันทรายและคลื่นดังกล่าว กลายเป็นวัตถุที่จมอยู่ในทะเล แม้กระทั่งการสร้างเขื่อนความยาว 188 เมตรของ อบต.ท่ากำชำ ก็กำลังถูกคลื่นกัดเซาะจนแตกหัก ขณะที่พื้นที่เหนือเขื่อนกลับมีการกัดเซาะที่รุนแรงมากขึ้น

บ้านตะไละสะมิแล ต.แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี ซึ่งเป็นเส้นทางไปแหลมตาชี พบการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรง ประมาณ 5 เมตร ความรุนแรงของคลื่นมีการทำลายแนวคันทรายธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อถนนเส้นทางไปแหลมตาชี โดยเฉพาะหลังจากการเกิดเหตุการณ์พายุดีเปรสชันพัดเข้าชายฝั่งจังหวัด

▲ อ่าวขนาดใหญ่ที่เกิดจากการกัดเซาะชายฝั่ง ตั้งอยู่ทางด้านเหนือของที่รอดักทรายตัวสุดท้ายในเขตชุมชนบางดาวา เป็นผลกระทบในระยะยาวที่เกิดจากที่รอดักทราย ซึ่งมักทำให้มีการกัดเซาะมากขึ้นทางทิศด้านเหนือของสิ่งก่อสร้างดังกล่าว ปัจจุบันอ่าวแห่งนี้กลายเป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้าน แต่สิ่งที่น่ากังวล คือ น้ำเค็มกำลังรุกเข้าสู่อุบลธรณีวิทยาเพิ่มขึ้น และทรายที่เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงอาจจะส่งผลต่อการเติบโตของป่าชายเลน

ปัตตานีเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2553 ที่ทำให้เกิดคลื่นลมแรง และน้ำทะเลซัดขึ้นฝั่ง ต่อเนื่องมาจากถึงเดือนมีนาคม 2554 ทำให้ทางหลวงชนบทเส้นดังกล่าวขาดเสียหายหลายจุด

เช่นเดียวกับชายหาดปะนาเระ อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี ที่มีการกัดเซาะอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ทางหลวงชนบทเส้นเลียบชายฝั่งจาก ต.ละลิ๊ะกาโปร้-ปะนาเระ ขาดหลายแห่ง โดยพื้นที่ที่มีการขาดมากที่สุด คือ รอยต่อระหว่าง หมู่ 3 บ้านท่าด่าน อ.ยะหริ่ง กับ อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี ที่มีความเสียหายความยาวราว 1 กิโลเมตร จนปัจจุบันไม่สามารถใช้สัญจรได้

“مامะรอก หิง ตอเลาะ” นายกองดีการ บริหารส่วนตำบลละลิ๊ะกาโปร้ ให้สัมภาษณ์ว่า การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ทำให้ถนน เลียบทะเลฝั่ง ทางทิศตะวันออกออกไปยัง อ.ปะนาเระเป็นไปได้ยาก เพราะนอกจากจะ ขาดงบประมาณแล้ว ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ถาวร เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว เป็นพื้นที่ทางตอน เหนือของเขื่อนกันทรายและคลื่นที่มีการ ก่อสร้างในพื้นที่ อ.ปะนาเระ (เขื่อนกันทราย และคลื่นตัวที่ 33 นับขึ้นมาจาก อ.ตากใบ จ.นราธิวาส) ที่อยู่ทางตอนใต้ กลับเป็นผลกระทบ ที่ให้พื้นที่ทางตอนเหนือมีการกัดเซาะที่ รุนแรงมากขึ้น

“ดร.สมพร ช่วยอารีย์” นักวิชาการคณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ให้ข้อมูลภาพ รวมเกี่ยวกับการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่จังหวัด

สาเหตุและการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

สาเหตุของการกัดเซาะชายฝั่ง แบ่งออก เป็น 2 สาเหตุ คือ เกิดจากกระบวนการทาง ธรรมชาติ และเกิดจากการกระทำของมนุษย์ การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งก็แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะเช่นกัน คือ มาตรการโครงสร้างแบบ แข็ง (Hard Solution) และมาตรการโครงสร้าง แบบอ่อน (Soft Solution)

มาตรการโครงสร้างแบบแข็ง ประกอบด้วย

1. **เขื่อนกันคลื่น (Breakwater)** เป็น โครงสร้างที่ใช้หินขนาดต่าง ๆ โดยใช้หินขนาด ตามที่ออกแบบกองขึ้นเป็นชั้นฐาน (Bedding Layer) และชั้นแกน (Core Layer) หรือแท่ง คอนกรีตขนาดใหญ่เป็นชั้นเปลือกนอก (Armor Unit) ก่อกองขึ้นเพื่อยับยั้งความเร็วของคลื่นที่ จะเคลื่อนที่เข้าปะทะฝั่ง

2. **กำแพงกันคลื่น (Seawall)** เป็นโครงสร้าง ที่อาจก่อด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ตอกเข็มพืด เป็นแนว จัดเรียงด้วยหินทิ้ง จัดเรียงด้วยแท่ง คอนกรีตหรือท่อคอนกรีต หรือจัดทำด้วยตาข่าย ห่อหุ้มหิน

3. **รอดักทราย (Groin)** เป็นโครงสร้างที่มี ลักษณะยื่นตั้งฉากออกไปจากชายฝั่งเพื่อให้ ตะกอนสะสมตัวอยู่ระหว่างโครงสร้างรอดแต่ ละแนว ซึ่งมีหลายรูปแบบทั้งแบบตัวไอ ตัววาย และตัวที

4. **ไส้กรอกทราย (Sand Sausage)** เป็น โครงสร้างที่ใช้แผ่นใยสังเคราะห์ (Geotextile) บรรจุทรายเข้าไปเพื่อใช้ในการลดความรุนแรง ของคลื่น

มาตรการโครงสร้างแบบอ่อน ประกอบด้วย

1. **การสร้างหาดทราย (Beach Nourishment)** เป็นการดูแลหาดทรายหรือนำทรายมาถมในบริเวณที่ถูกกัดเซาะ ซึ่งวิธีการนี้จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาที่สูงมาก แต่สภาพชายหาดจะสวยงาม

2. **การสร้างเนินทราย (Dune Nourishment)** เป็นการนำทรายมาถมให้สูงเลียนแบบเนินทรายเดิมที่ถูกทำลายไป และนำพืชบางชนิดที่สามารถขึ้นในเนินทรายมาปลูกเสริมเข้าไป เพื่อดักทรายที่ถูกพัดพาเข้าฝั่ง

3. **การปลูกป่าชายเลน (Mangrove afforestation)** ทำในพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นที่ราบน้ำขึ้นถึงป่าชายเลน ซึ่งทางฝั่งอ่าวไทยได้มีการนำกล้าไม้ป่าชายเลนมาปลูกขึ้นใหม่ในบริเวณที่ถูกทำลายไป

4. **การกำหนดระยะร่นถอย (Setback)** เป็นมาตรการเชิงแผนและนโยบายเพื่อเป็นการลดระดับความเสียหายของสิ่งก่อสร้างบริเวณชายหาด โดยไม่ให้มีสิ่งก่อสร้างบนชายหาดที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความเสียหายของทรัพย์สินและสิ่งปลูกสร้าง

(ที่มา วิภีพีเดีย สารานุกรมเสรี หัวข้อ การกัดเซาะชายฝั่งทะเลของประเทศไทย)

ชายแดนภาคใต้ว่า ทะเลอ่าวไทยเป็นทะเลตื้นที่มีความลึกไม่เกิน 100 เมตร เมื่อเปรียบเทียบกับทะเลอันดามันที่มีความลึก 4 กิโลเมตร รวมกับผลกระทบจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือช่วงเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี โดยคลื่นจะเคลื่อนที่มาชนกับความตื้นของทะเล จากนั้นก็จะเปลี่ยนจากคลื่นน้ำเป็นกระแสน้ำ ซึ่งจะพัดพาตะกอนวิ่งเข้าฝั่ง ในเวลาเดียวกันคลื่นก็จะนำตะกอนทรายออกจากชายฝั่งด้วย

“การจะรู้ว่ามันมีการกัดเซาะมากน้อยแค่ไหน เราต้องคำนวณปริมาณทรายที่ถูกพัดเข้าฝั่ง กับปริมาณทรายที่พัดออกจากฝั่งว่ามีความสมดุลกันหรือไม่ หากพบว่าทรายพัดเข้ามาหาฝั่งมากกว่าถูกพัดออกไป ก็แสดงว่า เราได้กำรัชายฝั่งอาจออกมาเพิ่มขึ้น ถ้าหากปริมาณทรายที่พัดเข้าฝั่งมีน้อยกว่าปริมาณทรายที่ถูกพัดออก ก็แสดงว่า มีการกัดเซาะชายฝั่ง หรือปริมาณทรายที่ถูกพัดเข้าและออกจากฝั่ง มีเท่ากันก็แสดงมีความสมดุลกัน”

นักวิชาการ ม.อ.ปัตตานี กล่าวว่า ตั้งแต่ อ.หนองจิก จ.ปัตตานีไปจนถึง อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ซึ่งเป็นอำเภอใต้สุดที่ติดชายฝั่งทะเลและประเทศมาเลเซีย มีการก่อสร้างเขื่อนรูดักทราย จำนวน 37 ตัว แต่ละตัวห่างกันประมาณ 500 เมตร โดยมีมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส

จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียม พบว่าปัญหาระยะยาวจากการสร้างเขื่อนรูดักทรายที่มีรูปลักษณะรูปตัวที (T) ยื่นออกไปในทะเล คือ ด้านหนึ่งของเขื่อนจะมีการสะสมของทราย อีกด้านหนึ่งมีการกัดเซาะชายฝั่งมากขึ้น จนทำให้ชายหาดเว้าแหว่งมากขึ้น และในที่สุดเขื่อนรูป

- ▶ แผนที่แสดงให้เห็นถึงถนนทางสาย 4157 ช่วงเข้าสู่ ต.แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี ซึ่งใกล้ถูกกัดเซาะเต็มที แต่สภาพปัจจุบันขอบถนนทางทิศตะวันออกถูกกัดเซาะแล้ว โดยคลื่นได้โจมตีฐานของถนนก่อน

- ▶ แผนที่นี้แสดงให้เห็นถึงที่รอดักทราย (Groin) หลายตัวในพื้นที่ชายฝั่ง ต.บางตาวา อ.หนองจิก จ.ปัตตานี ที่ทั้งหมดถูกกัดเซาะจนขาดออกจากฝั่ง กลายเป็นอนุสรณ์กลางทะเล ที่จะสร้างผลกระทบในระยะยาวต่อไป

◀ ผู้อาวุโสในชุมชนบางตาวาท่านนี้ยืนยันว่า แต่เดิมชุมชนตั้งอยู่บนแผ่นดินที่ขณะนี้กลายเป็นทะเลห่างจากปัจจุบันหลายร้อยเมตร แต่ถอยร่นมาแล้ว 3-4 ครั้ง จนมาลงเอย ณ พื้นที่ปัจจุบัน นั่นเพราะหนีการกัดเซาะชายฝั่งที่รุกล้ำเข้ามายังชุมชนอย่างต่อเนื่องในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา

▼ การปลูกป่าชายเลนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง เนื่องจากรากของโกงกาง แสม ลำพู และต้นไม้อีกหลายชนิดช่วยซับความรุนแรงของคลื่นและลมได้ วิธีการนี้ชุมชนในเครือข่ายเผ่าระวังภัยพิบัติรอบอ่าวปัตตานีหลายแห่งเริ่มปลูกกันมากขึ้น สาเหตุหนึ่งก็มาจากการตระหนักว่า ป่าชายเลนคือปราการสำคัญที่ช่วยป้องกันชุมชนจากมรสุมและพายุได้ดี

ตัวที่ดังกล่าวก็จะขาดออกจากฝั่ง กลายเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ส่งผลกระทบต่อไปในระยะยาว

ที่เป็นเช่นนั้น เนื่องจากว่า เชื้อนรูปตัวที่เปรียบเสมือนไม้ปิงปองที่คอยตีลูกปิงปองหรือเม็ดทรายให้กระเด็นออกไป แทนที่เราจะเป็นฝ่ายรับปิงปองหรือทรายเอาไว้ เชื้อนรูปตัวที่นั้นกลับทำให้ทรายในกระแสน้ำทะเลกระเด็นออกไป ทรายดังกล่าวก็จะวนเวียนอยู่ในทะเลกับชายฝั่งของคนอื่น เราก็อาจไม่ได้รับทรายเหล่านั้นอีกเลย

ดร.สมพร อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฏจักรของทรายว่า ทรายในทะเลและชายฝั่งจะมีการไหลวนไปในพื้นที่ต่างๆ ทรายเม็ดหนึ่งอาจจะเดินทางไปทั่วโลก แต่ในที่สุดก็จะวนมาจุดเดิม ซึ่งวัฏจักรของทรายอาจจะใช้เวลา 10 ปี ที่จะถูกพัดไปในแต่ละแห่ง ในบางเวลาบางสถานที่อาจจะมีการสะสมของทรายมาก บางสถานที่อาจจะมีการกัดเซาะ แต่เมื่อเวลาผ่านไป สถานที่ที่มีการสะสมของทรายมากอาจจะค่อยๆ มีการกัดเซาะและไปสะสมยังพื้นที่อื่น กลายเป็นวัฏจักร ถ้าไม่รบกวนระบบของทราย มันก็จะวนเวียนอยู่อย่างนี้ เป็นระบบที่สมดุล

“แต่กลับพบว่า เมื่อเราเห็นชายหาดมีทรายมาสะสมมากขึ้น เรากลับดูดเอาทรายไปขายหรือเอาไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นการดึงเอาทรายออกจากระบบของมัน บางครั้งเราเห็นว่าจุดนี้มีการกัดเซาะมากขึ้น เราก็ตกใจ สร้างสิ่งปลูกสร้างป้องกันกัดเซาะ เช่น เชื้อนรอดักทรายรูปตัวที่ หินถมแนวอนเลนประ ฯลฯ สิ่งปลูกสร้างเหล่านี้จะปิดกั้นทรายไม่ให้ถูกพัดเข้าชายฝั่ง” นักวิชาการทางด้านแบบจำลองสภาพภูมิอากาศให้ความเห็น และว่า

หลังจากสร้างเชื้อนรอดักทรายและคลื่น

▲ ดร.สมพร ช่วยอารีย์ นักวิชาการจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.อ.ปัตตานีกำลังพูดคุยกับแกนนำชุมชนและชาวบ้านบางตาวา ถึงปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งอาจารย์มักจะใช้เทคโนโลยีด้านภาพและแผนที่ประกอบการอธิบายเสมอเพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจสิ่งที่อาจารย์พูดง่ายขึ้น

จะพบว่า ด้านหนึ่งของเชื้อนจะมีการสะสมของทราย แต่อีกด้านหนึ่งของเชื้อนจะมีการกัดเซาะมากขึ้น จนในที่สุดเชื้อนก็จะขาดจากชายฝั่ง กลายเป็นสิ่งปลูกสร้างกลางทะเล และยังพบอีกว่า เชื้อนรอดักทรายรูปตัวที่ตัวสุดท้าย จะมีทรายออกไปมากกว่าจุดอื่น ทำให้มีการกัดเซาะรุนแรง ปัญหาที่พบ คือ เมื่อเชื้อนรอดักทรายสร้างอีกหมู่บ้านหนึ่งก็จะเกิดผลกระทบกับอีกหมู่บ้านหนึ่ง หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบก็จะออกมาประท้วง แต่หากจะแก้ปัญหาโดยการสร้างตลอดแนวชายฝั่ง ก็เป็นไปได้ยาก เพราะใช้งบประมาณสูง จะสูญเสียชายหาดที่สวยงามและรายได้จากการท่องเที่ยว บางจุดยังพบว่าทรายมีการ

สะสมมาก จนปิดทางเข้าออกบริเวณลำคลอง หากบริเวณนี้มีการปลูกป่าชายเลน ก็จะไม่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่ง

นักวิชาการ ม.อ.ปัตตานี เล่าให้ฟังว่า การแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศเยอรมันนั้น จะมีการศึกษาวิถีจักรของทราย เมื่อพบว่าจุดใดที่มีการสะสมมาก เขาก็จะดูเอาทรายตรงจุดนั้นไปทิ้งไว้ในจุดที่มีกัดเซาะ ซึ่งช่วยเสริมวิถีจักรของทรายให้ไหลเวียนรวดเร็วมากขึ้น ไม่เกิดผลกระทบในระยะยาว

ด้านข้อมูลจากภาคประชาสังคมที่ทำงานร่วมกับชุมชนประมงพื้นบ้าน ให้ข้อมูลว่า ก่อนหน้านี้มีนักการเมืองท้องถิ่นบางพรรคมีการเสนอชาวบ้านให้สร้างกำแพงกันเขื่อนในทะเล ห่างจากฝั่งราว 2-3 กิโลเมตร มีการจัดเวทีสอบถามชาวบ้านหมู่ 2 บ้านปาตาบาระ ต.ปะเสยะวอ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี ว่าชอบหรือไม่ ซึ่งชาวบ้านก็บอกว่าชอบ เพราะจะได้ทรายมากขึ้น มีพื้นที่สร้างศูนย์เด็กเล็กและสนามฟุตบอล ต่อมาก็มีข่าวว่าจะมีอนุมัติงบประมาณ 100 ล้านบาท

หากมีการก่อสร้างจริงชาวบ้านในพื้นที่ อ.ปะนาเระ จะได้รับผลกระทบจากการสร้างกำแพงกันทรายและคลื่น โดยคาดว่าชายหาดของบ้านลุ่ม จะมีการกัดเซาะมาก ที่บ้านบนจะมีการกัดเซาะบางส่วน แต่บางส่วนจะได้ทรายมากขึ้น ถัดขึ้นไปเป็นบ้านบางเก่า ชาวบ้าน บอกว่า ปัจจุบันที่บ้านเก่าถูกกัดเซาะจนคลองบางสายหายไปจนเหลือแต่กันคลอง จากบางเก่า จะเป็นบ้านน้ำบ่อ ชาวบ้านที่นี่ได้ยืนยันว่าจะมีการสร้างสิ่งปลูกสร้างที่บางเก่า ชาวบ้านที่บ้านน้ำบ่อก็อาจจะไม่ยอม เพราะเขาไม่เดือดร้อนเรื่องการกัดเซาะ แต่จะทำอย่างไรเมื่อการตัดสินใจนั้นไม่ได้อยู่ที่เขา แต่อยู่ที่บางเก่า

ยังมีการตั้งข้อสังเกตว่า ยังมีกระบวนการลักลอบขนทรายออกนอกระบบด้วย เช่น จากการสำรวจมีธุรกิจหล่อแท้งปะการังเทียมที่นราธิวาส ซึ่งหากมีการนำทรายจากชายหาดมาหล่อ ก็จะทำให้มีทรายออกจากระบบนิเวศมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงขึ้น เพราะทรายหายไปจากระบบ นอกจากนี้ยังพบขบวนการลักลอบขนทรายและดินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปจำหน่ายให้แก่ประเทศสิงคโปร์ ก่อนหน้านี้พบเรือขนทรายมาติดที่ท่าวาสุกรี อ.สายบุรี จ.ปัตตานี ซึ่งต่างก็เป็นปัจจัยที่ซ้ำเติมปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมากขึ้น